

Zərifə Əliyeva - 100

Görkəmli alim, mərhəmətli insan, müqəddəs ana

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Milli Məclisin
Səhiyyə komitəsi və "Azərbaycan" qəzetinin birgə elmi konfransı

Zərifə xanım oftalmologiya elminin korifeyi, ziyalı və işiqlı bir şəxsiyyət, görmə problemlı insanlara və ümumən, ətrafindakı hər kəsə nur paylayan, gözlərə işiq, qəlblərə həyat eşqi bəxş edən, ətrafına gözəlliklər saçan mələkmisallı bir insan olmuşdur.

Görkəmli alim və təbibin zəngin elmi irsi, oftalmologiyanın müxtəlif sahələri üzrə apardığı tədqiqatlar, əldə etdiyi mühüm nailiyyətlər, bunların əsasında yaratdığı fundamental əsərlər Azərbaycan tibb elminin parlaq səhifələridir.

Bəşəriyyətin ən qiymətli sərvəti olan xeyirxahlıq, həya və saflıq fani aləmdə əbədiyyəti, daimi mənəvi ucalığı təmin edir. Yüksək mənəviyyata, mərhəmətli, kövrək qəlbə, ən saf mənəvi dəyərlərə sahib olmuş Zərifə xanım Əliyeva həyatı və əməlləri ilə hələ sağlığında müqəddəslik qazanmış bir şəxsiyyətdir. Onun malik olduğu və qazandığı nə varsa, Allah tərəfindən verilmiş nemətlərdir.

Zərifə xanımın oftalmologiyanın inkişafında xidmətləri çoxdur, onlardan biri 1977-ci ildə Bakıda yeni Oftalmoloji Mərkəzin tikintisi haqqında irəli sürülmüş təşəbbüsüdür. Belə mərkəzin yaradılması Zərifə xanımın arzularından biri idi.

Zərifə Əliyeva - üç dövlət xadimini qovuşdurub birləşdirən akademik, oftalmoloq həkim, birinci xanım, ictimai xadim, Prezident anasıdırsa, bu paralellər vəhdətində Mehriban xanım da oftalmoloq həkim, humanizmdən elmi-fəlsəfi iş yapan, Prezident gəlini, Prezident xanımı, ictimai-siyasi dövlət xadimidir. Bənzər tale yolları aydın görünür.

Zarifa Əliyeva - 100

Görkəmli alim, mərhəmətli

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsi və "Azərbaycan" qəzetinin birgə təşkilatlığı ilə görkəmli oftalmoloq alim, Əməkdar elm xadimi, akademik Zarifa Əliyevanın anadan olmasının 100 illik yubileyinə həsr edilmiş elmi konfrans keçirilib. Tədbirdən əvvəl konfrans iştirakçıları Fəxri xiyaban-da mütəris Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zarifa xanım Əliyevanın xatirinə amb, mözərləri önlü-nəzər çəçklər düzüldür.

AMEA Rəyasəti Heyətinin binasında keçirilan konfransda AMEA-nın prezidenti, akademik İsa HƏBİB-BƏYLİ, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman ƏMİRASLANOV, səhiyyə nazirinin müavini Nadir ZEYNALOV, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputati Bəxtiyar SADIQOV çıxış etmişlər. Konfrans materiallarının davamını təqdim edirik.

AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İrəda HÜSEYNOVA qeyd etdi ki, dünya tarixində az sayda alim, pedagoq və ictimai xadimlər olmuşdur ki, yaşayış-yaradıqları, insanlıq qarşısında əvəzsiz idmətləri, xeyr-xâş emalları, yolumu davam və inkişaf etdirən mətbəər ardıcılıcları, gözəl təbiyə və təhsil almış övladları ilə sağlığında müqəddəslək qazansın, cisməni yoxluğuna baxmayaraq, əbdi həyatla mükafatlandırılın.

Zarifa Əliyeva 1941-1942-ci illərdə Azərbaycan KP MK katibi, sonra iso altı il Dağıstan Respublikası MK-nin birinci katibi işləmiş, həmçinin müyyəyən müddət İranda solahiyəti partiya işçisi kimi fealiyyət göstərmiş. Ailo başçısı evdə az gördüklerindən ailo qayğıları, usaqları təhsil mosoleloruno nozarət Leyla xanımın üzərinə düşürdür. Leyla xanım da Əziz müslüm kimi, qızının institut sevincini dəstekləmiş, ona ürək-dən xeyr-də vermişdi.

Zarifa xanım 1947-ci ilde institutda ola qiyəlməli bitirdikdən sonra Moskva şəhərində Mərkəzi Hökimiyyəti Təkmilləşdirme İnstitutunda oftalmologiya üzrə iki illik ixtisas kursu keçmiş, SSRİ-nin bənifuz elm müəssisəsində Bakıda əldə etdiyi biliklərini xeyli zənginləşdirmişdir.

Qarşısına qoymuş məqsədlərə sadıq olmağı tələb etmiş, maraqlı Zarifa xanımı vətənə dönmərək Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyinin Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutuna gotirmişdir. O, 1949-cu ildə bu institutda ordinatör kimi fealiyyətə başlamış, eyni zamanda aspiranturaya təqdim edilmişdir. Zarifa xanım ilk tədqiqatının məzvusunu yaşadıq dövr özü diktə etmişdi. 1953-cü ildə aspiranturamı bitirdikdən sonra Zarifa Əliyeva traxoma ilə mübarizə üzrə müalicə-profilaktika tədbirlərinin təşkilində həyata keçirən foal iştirak edirdi.

Alim tərəfindən hazırlanmış və apardığı ciddi əsaslı tədqiqatlarla effektivliyi həm nozəri, həm də praktiki şəkildə isbat olunmuş müalicə metodu traxomanın sosial xəstəlik kimi loğv edilməsində əhəmiyyəti rol oynamışdır. Bu istiqamətdə Zarifa xanım Əliyevanın tarixi idmətləri danılmadır və dönya elmi ictimaiyyəti tərəfindən hər zaman yüksək qiymətləndirilmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildə Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyinin Əziz Əliyev adı Azərbaycan Dövlət Hökimiyyəti Təkmilləşdirme İnstitutunun Göz xəstəlikləri kafedrasının dosenti vəzifəsinə devət olunmuş, 1969-cu ildən burada Göz xəstəlikləri kafedrasının Görme orqanının peşə patologiyası laboratoriyasının müdürü vəzifəsində çalışmışdır.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Onun birbaşa rəhbərliyi ilə gənc alimlərin və həkim-oftalmoloqların tətbiq etdiyi tədqiqatlarla idmətlərin hazırlanmasına böyük onəm serf etmişdir. Zarifa xanım bunun hədəsindən əsaslı tədqiqatın məzvusunu təqdim etmişdir. Bu yeniliklər "Görme orqanının peşə patologiyası", "Yod sonayesinde peşə xəstəliklərin profilaktikası", "Xroniki idiotoksikasiyasi zamanı oftalmopatologiya", "Şin istehsalında günün peşə patologiyası" kimi kitab və monografiyalarda öks edilmişdir. Oftalmologiyamın sonayə ilə bağlı problemlərinin ənənəvi hərəkəti fundamental tədqiqatlarıdır.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın təkmilləşdirilməsi prosesini də əhatə etdirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Zarifa xanım Əliyeva yüksəksıxisi kafedralın hazırlamasına böyük onəm serf etmişdir.

Zarifa Əliyeva 1967-ci ildən 1977-ci ildən 1985-ci ildən əsaslı tədqiqatlarla efektivliyi bununla məhdudlaşdırılmış, bütün oftalmoloji müəssisə və səhərləri, kadrın

